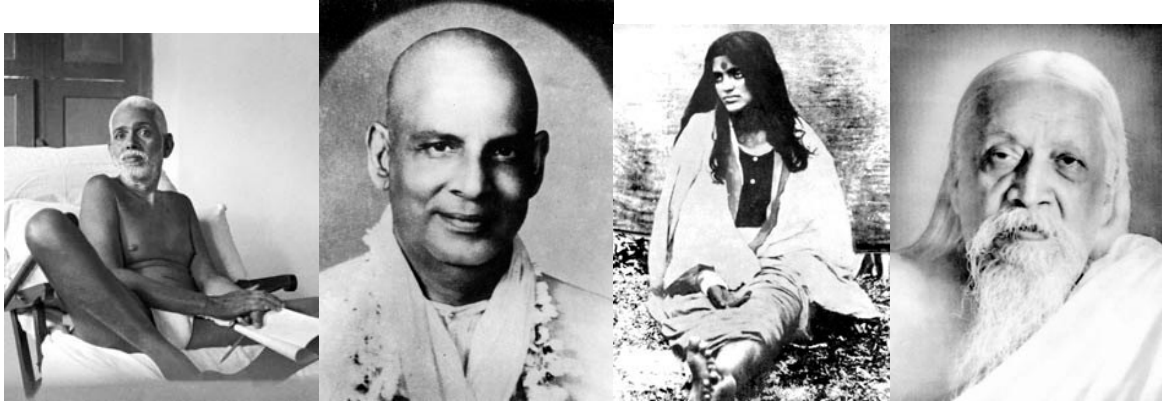

Reeks over de zin van yoga vandaag
Deel 12 WIE WAREN DE GROTE YOGI'S VAN INDIA?
YOGA NU

V.l.n.r. Ramana Maharshi. Swami Sivananda. Anandamayi Ma Sri Aurobindo (Foto's RV)

De yogi's die het Westen betoverden

Er wordt van uitgegaan dat yoga niet is uitgevonden. Dat het natuurlijk beschikbare kennis is die werd ontdekt en herontdekt, uit de ether geplukt door wie op de juiste golflengte was afgestemd. Door de eeuwen heen stonden er echter figuren op die hun schouders zetten onder de technieken en de leer. Sommigen omdat ze ervoor opgeleid werden, anderen omdat ze voortgestuwd werden door een mystieke ervaring. Enkele grote Indiase yogi's die ook in het Westen bekend werden, hadden levens die tot de verbeelding spreken.

Sybille Decoo

Ramana Maharshi (1879-1950) bijvoorbeeld. Op zeventienjarige leeftijd had hij een mystieke ervaring na een doodsangst die hem overviel en die hij oversteeg door zijn gewaarwording los te koppelen van het bewustzijn van lichaam en geest. Een jaar later verliet hij stiekem het ouderlijke huis en trok hij naar de berg Arunachala in Zuid-India, waar hij zich jarenlang in een grot terugtrok om te mediteren. Het duurde niet lang of de mensen stroomden in groten getale toe om zich door hem te laten verlichten of troosten. Later werd er voor hem in Tiruvannamalai een ashram gebouwd die duizenden pelgrims lokte.

Op The Forty Verses on Existence en enkele spirituele gedichten en hymnen na liet Ramana Maharshi geen teksten na. Hij doceerde ook niet echt maar beantwoordde vragen of bewaarde de stilte, zoals ook de Britse schrijver Somerset Maugham ondervond toen hij de verlichte yogi ontmoette. Over zijn eerste kennismaking schreef hij: "Hij had een natuurlijkheid en een waardigheid over zich, was goedgeluimd, vriendelijk en goedlachs. Zijn zachte, goedaardige ogen rustten op mijn gezicht, zijn lichaam was onbeweeglijk. Hij lachte en zei: 'stilte is ook conversatie'."

Somerset Maugham inspireerde zich voor het personage Larry Darrell in zijn boek The Razor's Edge op een anonieme Amerikaan die de yogi opzocht. Maar het was door de Britse schrijver, filosoof en mysticus Paul Brunton en diens publicatie My Search in Secret India dat Ramana Maharshi bekendheid verwierf in het Westen. Zijn spirituele benadering draait rond reflectie over de notie 'ik'. Door te reflecteren over de vraag 'Wie ben ik?' is het de bedoeling het onderscheid te maken tussen het egobewustzijn (het 'pseudo-ik') en het ware zelf, en tot eenwording komen met zijn ware natuur, gekenmerkt als 'sat-chit-ananda': ananda: het absolute zijn-intelligentie-gelukzaligheid.

Ramana Maharshi werd daarmee de ongekroonde koning van de Jnana-yoga, het pad van de zelfkennis (niet te verwarren met raja-yoga, dat tot doel heeft de aard van de geest te analyseren).

Die andere bekende Indiase filosoof en tijdgenoot van Ramana Maharshi, Sri Aurobindo Ghose (1872-1950), legde een heel andere weg af. Zijn familie stuurde hem al op zevenjarige leeftijd naar Groot-Brittannië, waar hij filologie studeerde aan de universiteit van Cambridge. Op 22-jarige leeftijd keerde hij naar India terug en verscheen hij op het politieke toneel als een radicaal voorvechter van onafhankelijkheid voor India. In zijn visie moest die gepaard gaan met geestelijke verheffing van het

Indiase volk. Zijn radicaliteit leverde hem ook een jaar cel op, tijd die hij spendeerde aan spirituele studie, wat hem de bedenking ontlokte dat het dankzij de Britse overheersers was dat hij God had ontdekt. Maar in 1909 al keerde hij de politiek de rug toe, trok hij naar Pondicherry in het zuiden van India en werd er voltijds yogi. Hij werd daar vervoegd door de Frans-Algerijnse Mira Alfassa die voortaan als 'The Mother' door het leven ging, en die de leiding had over de ashram. Na zijn dood stichtte ze Auroville, een internationale, experimentele yogagemeenschap voor spirituele groei. Aurobindo heeft heel wat publicaties op zijn naam staan, waaronder The Life Divine en The Synthesis of Yoga. Volgens Aurobindo kan alles yoga zijn. De mens kan bewust streven naar een hoger, 'bovenmentaal' bewustzijn en zo tot een meer verheven wezen uitgroeien.

Minder bekend in het Westen maar in India geprezen als een eminente spirituele figuur (of in Indiase termen: als een goddelijke incarnatie), is Anandamayi Ma (1896-1982). Al van kleins af was er iets speciaals aan haar. Aanvankelijk dachten haar ouders dat haar afwezig zijn duidde op mentale achterstand, tot bleek dat ze spontaan in meditatie ging. Op haar achttiende begon ze aan een vorm van sadhana (spirituele praktijk) die zich gedurende zes jaar spontaan ontvouwde. Ze nam gevorderde yogahoudingen aan zonder daar ooit voor getraind geweest te zijn. Haar man zag dat er iets uitzonderlijks aan haar was en werd later zelf haar volgeling.

De volgende zestig jaar trok de heilige dame onvermoeibaar door India. Waar ze ook kwam, ze lokte tienduizenden mensen met haar spirituele uitstraling. Ze was de mentor van twee Indiase eerste ministers: Jawaharlal Nehru, de eerste premier van India, en zijn dochter Indira Gandhi, die met haar in contact kwamen via Kamala Nehru, Jawaharlals echtgenote. Ook Anandamayi Ma hield het bij het beantwoorden van vragen en schreef geen enkel boek.

Een groot yogi die via zijn uitgestuurde leerlingen naam maakte in het Westen maar er zelf nooit kwam, is de al eerder in deze reeks genoemde swami Sivananda (1887-1963). Hij was een succesvolle en gewaardeerde dokter in Maleisië maar vond het na verloop van tijd toch nuttiger om zijn leven ten dienste te stellen van de yoga in al zijn aspecten.

Na lange omzwervingen vanuit Zuid-India via onder meer Benares in het noorden (het huidige Varanasi) kwam hij compleet berooid aan in Rishikesh, aan de voet van de Himalaya.

Na jarenlang het eten uit zijn mond te hebben gespaard om de zieken te helpen, richtte hij dan toch een eigen ashram op en zette hij zich aan het schrijven en vertalen van yogateksten. Hij publiceerde meer dan tweehonderd boeken in zijn niet te stuiten ambitie om de yogakennis te verspreiden. Daartoe richtte hij The Divine Life Society en The Yoga Vedanta Forest Academy op. Zelf woonde hij in een bescheiden, donker optrekje langs de oever van de Ganges, dat nog steeds te bezichtigen is. Zijn motto: 'heb lief, dien, geef, zuiver, mediteer, verwezenlijk het Zelf'. Zijn favoriete afkorting: 'Din' van 'do it now'.

Een andere grote naam, maar dan vooral op het vlak van hathayoga, is de ook genoemde Krishnamacharya. In tegenstelling tot Sivananda werd hij van jongs af aan opgeleid tot yogi. Hij werd naar Benares gestuurd om Sanskriet en Indiase filosofie te studeren en zette daarna zijn studie voort in de Himalaya.

Krishnamacharya is de stamvader van drie, onderling totaal verschillende yogastijlen (Iyengar, Ashtanga en Viniyoga). Hij raakte in het Westen bekend via zijn eerste westerse leerlinge Indira Devi. Hij overleed in 1989 op de gezegende leeftijd van 101 jaar.

Een yogi die wel naar het Westen kwam (zoals steeds de VS) was Paramahansa Yogananda, bekend van zijn Autobiografie van een yogi, een werk dat ook in het Nederlands wordt uitgegeven.

Een bekende westerling die in de ban raakte van de Vedanta-filosofie was Aldous Huxley

Swami Vivekananda, volgeling van de in India befaamde spirituele meeste Ramakrishna, speelde dan weer een grote rol in de verspreiding van de Vedantafilosofie in het Westen. De eerste hindoeïstische monnik die het Westen bezocht, kwam in 1893 moederziel alleen en door niemand gekend in Chicago aan. Maar nadat hij daar voor het Parlement van de Religies had gesproken, was zijn naam gemaakt. Zijn talrijke lezingen lokten een massa mensen, die begeistert raakten door zijn visie over een nieuwe wereldorde waarbij wetenschap en religie elkaar zouden vinden, mystiek met humanisme verzoend zou worden en spirituele harmonie de plaats zou innemen van religieuze twisten. Hij voorspelde dat Vedanta-filosofie de religie van de mensheid zou worden. Vivekananda stierf in 1902 op 39-jarige leeftijd.

Een befaamde westerling die in de ban raakte van de Vedanta-filosofie was Aldous Huxley (1894-1963), auteur van *Brave New World*, een roman die van voor die fascinatie dateerde. Het essay *The Perennial Philosophy* weerspiegelt zijn filosofische inzichten en bindt de strijd aan met het egoïsme van de individuele geest. Geheel niet volgens het yogaboekje was dan weer zijn toevlucht, op latere leeftijd, tot psychedelische middelen om zijn geestelijke horizon te verruimen.

YOGA GODDELIJK

SWASTIKA

Symbool van het goede

Dat uitgerekend een demon als Adolf Hitler de swastika tot het embleem van zijn verdorven strijd maakte, is misschien wel het toppunt van ironie en cynisme, want er bestaat wellicht geen vreedzamer en universeler symbool dan dat. In India kom je het overal tegen in het straatbeeld en op ceremonies en religieuze feesten.

De swastika, met haar gekromde lijnen en puntjes, is een oud symbool dat volgens de Indiase filosofie verwijst naar brahman, het opperbewustzijn waarvan alles doordrongen is en waardoor iedereen in wezen behept is met een 'goddelijke'

natuur (joden, homo's en zigeuners inclusief). De lijnen van de swastika wijzen, in klokwijzerzin, in alle richtingen, symbool voor de alomtegenwoordigheid van die absolute werkelijkheid.

De term is vermoedelijk een samensmelting van de Sanskritische woorden 'su' (goed) en 'asati' (bestaan) en betekent zoveel als 'dat het goede mag zegevieren'.

YOGA CITAAT

'Het universum bestaat opdat men het zou kunnen ervaren en aangrijpen om zich te bevrijden.'

Uit: 'How to Know God. De yoga-aforismen van Patanjali', met commentaar van Swami Prabhavananda en Christopher Isherwood.
